

Faasin III lääketutkimuksia ja salibandya Cambridgessa

LT, erikoislääkäri Heikki Mansikka nimitettiin 14.1.2008 Turun Yliopiston kokeellisen anestesiologian ja tehohoitolääketieteen dosentiksi. Heikki työskentelee tällä hetkellä Mundipharma Research Ltd:n palveluksessa Cambridgessa, Englannissa. Hän on valmistunut lääkäriksi Helsingin yliopistosta ja erikoistunut anestesiologiksi Turussa. Finnanest uutistoimitus haastatteli Heikkiä sähköpostitse.

Mihin aiheisiin dosenttuuriin johtanut tutkimustyösi on keskittynyt?

- Tutkimustyöni on keskittynyt kivun farmakologisten ja fysiologisten mekanismien selvittelyyn kokeellisten kipumallien avulla koe-eläimillä ja terveillä vapaaehtoisilla. Tutkimus on käsitellyt mm. α_2 -adrenergisten, neurokiniini-1 (NK_1) ja μ -opioidireseptorien vaikutusta kivun säätelyyn normaalissa ja patologisessa kivussa.

Mikä on tärkein julkaisusi? Miksi?

- Vaikea kysymys. Mielestäni mielenkiintoisin julkaisusarja on neurokiniini-1-poistogeenisillä hiirillä tehdyt tutkimukset ollessani post-doc tutkijana Johns Hopkins -yliopistossa USA:ssa, jossa osoitettiin NK_1 -reseptorin merkitys akuutissa kivussa sekä kivun tunnon herkistymiseen kokeellisessa ja neuropaattisessa kipumalleissa (Anesthesiology 1999; 90:1643-9, Experimental Neurology 2000; 162: 343-349, Anesthesiology 2001; 94:1105-12). Valitettavasti NK_1 -antagonistit eivät kuitenkaan ihmisillä toimineet yhtä hyvin kuin eläinmalleissa, joten uusia NK_1 -reseptoriin vaikuttavia kipulääkkeitä emme valitettavasti taida saada kliniseen käyttöön.

Kenen kanssa olet tehnyt tutkimusta? Onko joku tai jotkut henkilöt tuoneet sinut alalle tai vetäneet tutkimustyöhön?

- Suurimman osan tutkimustyöstä olen tehnyt yhteistyössä fysiologian professori Antti Pertovaaran kanssa. Aloitin tutkimusurani kandiainena Helsingin Yli-

opiston biolääketieteen laitoksen fysiologian osastolla, mistä lähtien Antti on ollut erinomainen työnohjaaja ja yhteistyökumppani vuosien ajan. Antti on aina kannustanut ja 'potkinut' minua eteenpäin. Johns Hopkinsissa työskentelin Srinivasa Rajan, Richard Meyerin ja Jim Campbellin tutkimusryhmässä, mikä oli oikein mielenkiintoista aikaa sekä tieteellisesti että elämäkokemuksena.

Millaista tutkimusta teet tulevaisuudessa? Keitä muita siinä on mukana?

- Nykyisessä työssäni lääketieteellisyydessä vastaan faasien II ja III kliinisistä lääketutkimuksista. Faasin II:n tutkimuksilla tarkoitetaan suhteellisen pieniä kliinisiä lääketutkimuksia tarkoin rajatussa potilasryhmässä, jonka tarkoitus on todistaa, että uusi lääke toimii kuin oletetaan (proof-of-concept). Faasi III:n kliinisissä tutkimuksissa varmennetaan pätevätkö faasi II:ssa saadut tulokset myös suuremmassa, vähemmän tarkkaan rajatussa potilasaineistossa ja kerätään myös lääkkeen turvallisuuteen liittyvää tietoa.

- Tällä hetkellä suurimman osan ajastani vievät faasin III kliiniset lääketutkimukset, joiden kliininen johtaminen kuuluu vastuulleni. Lisäksi olen mukana kokeellisten kipumallien kehittäelytyössä, jota tehdään lääketieteellisuuden ja akateemisten tutkijoiden yhteistyönä. Tämän työn tarkoituksena on validoida kokeellisia kipumalleja, jotta niitä voitaisiin paremmin hyödyntää varhaisen vaiheen lääkekehityksessä.

Olet työskennellyt niin yliopistolla, lääketeollisuudessa kuin kliinikkonakin. Vertaile näitä.

Mikä on parasta ja mikä pahinta?

– Kaikissa työpaikoissani olen viihtynyt ja saanut työskennellä mukavien ja innostavien ihmisten parissa. Yliopistolla parasta on akateeminen vapaus ja luova ilmapiiri, pahinta apurahojen ja virkojen vähyys. Kliinikkona parasta on potilastyö ja pahinta päivystykset ja huonot mahdollisuudet vaikuttaa omaan työnkuvaan. Lääketeollisuudessa parhaana näen mielenkiintoisen ja haastavan työn, huonoimpana puolena joskus varsin kireät aikataulut.

Missä näet itsesi 10 vuoden kuluttua?

– Viime vuosien aikana olemme perheeni kanssa muuttaneet varsin ahkerasti ja työpaikkakin on vaihtunut useasti. Aina kun olemme muuttaneet, olemme päättäneet asettua aloillemme, mutta tähän mennessä aina on ilmestynyt uusia mielenkiintoisia haasteita, joita on ollut 'pakko' lähteä kokeilemaan. Vielä kun on nuori, en lähde ennustamaan missä olen 10 vuoden kuluttua.

Olette nyt asuneet Englannissa reilun kolmen vuoden ajan. Miten olette viihtyneet?

– Minä ja perheeni (vaimo, lapset 7 v, 3 v, ja 8 kk) olemme viihtyneet oikein hyvin. Englanti on mielenkiintoinen maa, jossa runsaasti historiaa, mukavia ihmisiä ja jonne on ollut varsin helppo sopeutua. Olemme juuri muuttamassa Kentistä (noin 2 tunnin ajomatkan päästä Lontoon itäpuolelta) Cambridgen seudulle. Vanha asuntomme on

osittain peräisin 1600-luvulta (päivä paistaa ovenraoista) ja olemme muuttamassa paikallisiin standardien uuteen asuntoon joka on vain reilut 100 vuotta vanha.

Mitä harrastat?

– Vapaa-aikanani pidän lukemisesta, perheen kanssa yhdessä olemisesta ja lisäksi pelaan salibandyä

Cambridgen joukkueessa, joka on vahvasti kolmannella sijalla eteläisen liigan 1. divisioonassa. Joukkueemme kaipaa kipeästi lisää pelaajia, joten kaikki vahvistukset ovat tervetulleita (heikki.mansikka[a]mundipharma-rd.eu).

Finnanest onnittelee dosentti Heikki Mansikkaa!

Nyt valokuva-arkistoita penkomaan!

Anestesiologian historiallisen kuvamateriaalin keräämisprojekti

Seniorikillan piirissä on tiedostettu tarve koota Suomen anestesiologiasta historiallinen kuvakokoelma anestesiologian henkisen perinteen siirtämiseksi seuraavalle sukupolvelle ja eri anestesiologisukupolvien välisen kanssakäymisen edistämiseksi. Keskuudessamme on vielä maamme anestesiologian alkuaikojen pioneereja, jotka ovat tunnetusti kameroillaan ikuistaneet yhteisiä tilaisuuksia ja tapahtumia. Kuvia olisi mahdollisesti vielä saatavissa myös jo edesmenneiden anestesiologien perikunnilta. SAY:n historioitsijoista 2007 vuosikokouksessa ollut prof. Tapani Tammisto piti asiaa tärkeänä kannattaen hanketta.

Kannustamme kaikkia Finnanestin lukijoita osallistumaan projektiin ja poimimaan kuva/videokokoelmistaan valintakriteerit täyttävän materiaalin ja toimittamaan aineistonsa projektiryhmän jollekin jäsenelle. Projekti on alkanut tämän vuoden alussa ja ajateltu jatkuvaksi toiminnaksi. Yhdistyksemme toiminnan historia on arvokas asia! Tarkemmat ohjeet kuvien lähettäjiille sekä lähetettävien kuvien mukaan liitettävä lähettämislomake löytyvät SAY:n nettisivuilta, www.say.fi. Etukäteen kiittäen Seniorikillan asettaman projektin työryhmän puolesta.

*Matti A.K. Mattila
matimed[a]dnainternet.net*

Matti A.K. Mattila